

місцевого самоврядування. Науковий вісник Ужгородського національного університету .Випуск 34. Том 2. 2015. С.144-147.

УДК 340.5.153

Некрасова Н. І.

**ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
ОБІГУ МЕДТЕХНІКИ ТА ТОВАРІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
В УКРАЇНІ**

У статті визначено, що елементи механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні – це адміністративно-правова система реалізації публічного адміністрування через установлені законодавством інструменти впливу у сфері регулювання механізмів реєстрації, сертифікації та ввезення лікарських засобів, медичної техніки й інших товарів медичного призначення, яка в кінцевому результаті призначена для якісного надання медичних послуг у лікарнях, клініках й інших медичних закладах нашої держави.

Ключові слова: елементи, медичне призначення, медтехніка, механізм, обіг, нормативно-правовий акт, публічне адміністрування, товари медичного призначення.

The article defines that the elements of the mechanism of public administration of medical equipment and medical supplies in Ukraine are the administrative and legal system of public administration through the instruments of influence established by law in regulating the mechanisms of registration, certification and import of medicines, medical equipment and other medical supplies. , which is ultimately designed for the quality of medical services in hospitals, clinics and all other medical in our country.

Key words: elements, medical purpose, medical equipment, mechanism, circulation, normative-legal act, public administration, medical goods.

Вступ. На сьогодні в Україні досить непросте становище у сфері обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні через

нестабільність ситуації в країні, недосконалість законодавства в цій сфері та низку інших негативних чинників.

Адміністративно-правовий механізм є засобом, за допомогою якого громадяни мають право захистити свої законні права та інтереси, а також мати повноцінне забезпечення права на життя та лікування нації.

В умовах постійної реформації законодавства в Україні залишається актуальним питання приведення до ладу вищезазначених заходів як елементів механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні. Слід приділити увагу як практичним, так і теоретичним проблемам у цій сфері, оскільки правове регулювання цієї сфери в нашій державі перебуває на досить низькому рівні. Часті зміни в системі законодавства органів виконавчої влади так чи інакше мають безпосередній вплив на публічно-правові механізми обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні. Державні та приватні клініки потребують сертифікації медтехніки та товарів медичного призначення відповідно до міжнародних стандартів, затверджених Міністерством охорони здоров'я, що дає можливість надавати якісні медичні послуги в нашій державі.

Таким чином, тема «Елементи механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні» справедливо становить інтерес для наукового дослідження, що зумовлено вищезазначеними чинниками.

На проблематику елементів механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні звертали свою увагу такі вчені-юристи: О. Андрєєв, В. Андрущенко, О. Баєва, В. Бакуменко, П. Бобок, Н.Болотіна, Д. Брунтлада, А. Вебера, А. Віленський, Т. Вознюк, В. Галунько, В. Герасемчук, В. Гіріна, З. Гладун, Л. Голік, С. Гуткевич, М. Дейкун, В. Дорофієнко., В. Євсєєва, В. Журавель, Д. Кемберленда, Б. Кліяненко, С. Кондратюк, Ф. Котлер, Б. Криштопа, В. Куценко, В. Лехан, М. Мескон, А. Нагорна, Ю. Одума, Л. Пиріг, С. Поважний, Я. Радиш, А. Розумний, В. Рудий, І. Солоненко, Дж. Стиглер, П. Хагет, Е. Хата, М. Хижняк, С. Шевчук, С. Шортела та інші. Проте до аналізованих нами питань вони зверталися лише побічно, досліджуючи інші більш загальні, спеціальні чи суміжні виклики.

Постановка завдання. Мета статті полягає в тому, щоб на основі праць вчених-юристів дослідити тему «Елементи механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні».

Результати дослідження. Сучасний етап розвитку українського суспільства становлення медичної сфери та нормативно-правового забезпечення є складним, складається із суцільних перепон у галузі публічного адміністрування й механізмів забезпечення права на якісне медичне обслуговування та забезпечення товарами медичного призначення загалом. В умовах сучасного реформування сфера обігу медтехніки та товарів медичного призначення контролюється державою задля захисту суспільства через установа засобів контролю якості виробництва лікарських засобів, систему реалізації та реєстрації лікарських засобів на території України. Ця діяльність є пріоритетною, оскільки її результати суттєво впливають на захист публічного здоров'я, удосконалення обігу лікарських засобів і товарів медичного призначення, створення гарантій захисту прав національних виробників, а також підвищення стандартів якості лікарських засобів, що тісно пов'язано із захистом прав споживачів [1, с. 116].

Відповідно до академічного тлумачного словника української мови механізм – це внутрішня будова, система чого-небудь [2].

Адміністративному праву належить важлива роль у захисті особи від неправомірних і недоцільних дій суб'єктів влади та органів місцевого самоврядування, адже у взаємовідносинах з цими суб'єктами найбільш конкретно встановлюється адміністративно-правовий статус громадян [3].

Таким чином, громадяни України відповідно до чинного законодавства мають повне право на реалізацію своїх прав і обов'язків, зокрема й захист від неправомірних посягань на незаконні дії суб'єктів публічної адміністрації, що безпосередньо стосується й елементів механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні.

В. Муза звертає увагу на те, що потрібно розмежовувати такі категорії, як «механізм правового регулювання» й «механізм реалізації та захисту прав громадян», оскільки це має важливе значення, а ми ведемо мову про захист

прав фізичних осіб. Єдиних підходів у теорії права щодо встановлення правових ознак, які розмежовують зазначені правові категорії, не існує, але можна стверджувати, що механізм реалізації та захисту прав громадян охоплюється механізмом правового регулювання, де останній виступає щодо першого як «широка» за змістом правова категорія. Це пояснюється тим, що механізм реалізації та захисту прав громадян вміщує в собі ті складові елементи, що забезпечують учасникам правовідносин здатність набувати, реалізовувати та захищати свої права, при цьому такі правові процеси відбуваються в контексті загального правового регулювання суспільних відносин. Тобто механізм правового регулювання є базою для вироблення правових засобів і способів реалізації та захисту учасниками правовідносин своїх прав, свобод й інтересів [4].

Також щодо механізму публічного адміністрування слід зазначити, що публічне адміністрування – це регламентована законами та іншими правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на ухвалення адміністративних рішень; надання адміністративних послуг; здійснення внутрішнього адміністрування суб'єкта публічного адміністрування [5, с. 147].

Відповідно до вищезазначеного бачимо, що однозначного визначення та підходу щодо механізмів правового регулювання в авторів-адміністративістів немає, тому різноманіття їхніх думок спонукає до ґрунтовного аналізу цієї сфери.

У США (так само, як і в інших англосаксонських країнах) є дві основні спеціальності з управління різними сегментами публічної сфери суспільного життя – публічне адміністрування та публічна політика. Друга також має назву «урядування» (наприклад, існує так звана Гарвардська школа врядування імені Джона Ф. Кеннеді) або «публічні справи» (Інститут міжнародних і публічних справ імені Вотсона у Браунському університеті). Суті справи це не змінює: публічна політика є серцевиною, змістовим компонентом публічного управління. Натомість публічне адміністрування дає змогу оволодіти технологіями використання управлінських механізмів [6].

О. Єщук дає таке визначення механізму адміністративно-правового захисту: це засоби функціонування єдиної системи адміністративно-

правового регулювання з метою забезпечення прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, функціонування громадянського суспільства і держави [7, с.76].

Дійсно немає обґрунтованих та влучних аргументів, щоб не погодитись із вищезазначеним визначенням, і тому ми повністю погоджуємось із ним. На слушну думку І. Ісаєнка, «механізм публічного адміністрування» передбачає демократичну організацію управлінського впливу на суспільні процеси, яка забезпечує ефективне функціонування системи органів державної влади, органів регіонального та місцевого самоврядування, громадських (неурядових) організацій, фізичних осіб та інших суб'єктів громадянського суспільства з метою реалізації державної політики у найрізноманітніших сферах суспільного життя» [8, с. 116].

Таким чином, елементи механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні – це адміністративно-правова система реалізації публічного адміністрування через установлені законодавством інструменти впливу у сфері регулювання механізмів реєстрації, сертифікації та ввезення лікарських засобів, медичної техніки й інших товарів медичного призначення, яка в кінцевому результаті призначена для якісного надання медичних послуг у лікарнях, клініках та всіх інших медичних нашої держави.

В. Корженко доцільно визначив складові елементи структури механізму публічного адміністрування, якими, на його думку, є: суб'єкт і об'єкт управління; цілі, принципи, функції, методи, інформація, технологія та технічні засоби. Але якщо виходити з того, що управління – це єдність діяльності й відносин, а також урахувати особливості державного управління, цей склад доцільно трансформувати [9, с. 34].

Механізм соціально-правового забезпечення прав людини складається з реалізації, охорони та захисту цих прав. Реалізація – це створення належних умов для здійснення прав і свобод людини. Охорона – це створення способів і методів з попередження виникнення порушень прав особи. Захист – це створення засобів, які відновлюють порушені права в результаті неправомірних дій різних суб'єктів і встановлюють відповідальність за здійснене правопорушення. Адміністративно-правовий захист прав і свобод людини і громадянина становить собою сукупність

застосовуваних у порядку, врегульованому нормами адміністративного права, засобів, спрямованих на здійснення уповноваженими на те органами (посадовими особами), а також особами та громадянами відповідних процесуальних дій (процедур). Адміністративно-правовий захист – це сукупність способів, прийомів і різних процесуальних дій, установлених у законному порядку, за допомогою яких здійснюється відновлення порушеного права особи [10].

На нашу думку, елементами механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні є вітчизняна система нормативно-правових актів, яка регулює адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування цієї сфери; адміністративно-правовий захист прав, свобод і законних інтересів громадян, що взаємодіють та мають публічно-правові відносини в цій сфері; державний та громадський захист прав, свобод та законних інтересів громадян; юридичні гарантії адміністративно-правового захисту прав і законних інтересів громадян; загальне соціальне забезпечення охорони захисту прав і законних інтересів громадян.

Висновки. Отже, елементи механізму публічного адміністрування обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні – це адміністративно-правова система реалізації публічного адміністрування через установлені законодавством інструменти впливу у сфері регулювання механізмів реєстрації, сертифікації та ввезення лікарських засобів, медичної техніки й інших товарів медичного призначення, яка в кінцевому результаті призначена для якісного надання медичних послуг у лікарнях, клініках та всіх інших медичних нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Ширшова В.М. Завдання вдосконалення державного регулювання у сфері фармацевтичної діяльності в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2016. № 1. С. 116-123.
2. Білодід І. Словник української мови: в 11 томах. Том 4. Київ. Наук. Думка. 1973. 840 с
3. Авер'янов В. Адміністративне право має визначатися як «право забезпечення і захисту прав людини». *Право України*. 1998. №8. С.10.
4. Муза О. Адміністративно-правовий механізм захисту прав, свобод

та інтересів фізичних та юридичних осіб в Україні. 2019. URL: [file:///C:/Users/Downloads/NZIZVRU 2014 6 9](file:///C:/Users/Downloads/NZIZVRU%2014%206%209)

5. Харічкова С., Дорошук Г. Менеджмент організацій і адміністрування: навчальний посібник для підготовки до державного іспиту на ступінь магістра. Одеса. Освіта України. 2015. 443 с.

6. Про структуру і зміст спеціальності «публічне управління й адміністрування». 2019. URL: <http://political-studies.com/?p=1539>.

7. Єщук О. Адміністративно-правова охорона: теорія, практика та перспективи розвитку: автореф. дис... докт. юрид. наук: 12.00.07 Київ. Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна». Київ. 2017. 32 с.

8. Ісаєнко І.А. Європейські підходи до функціонування механізмів публічного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2012. №5. С.114-117.

9. Дзюндзюж В., Коротич О., Мельтюхова Н. Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. Харків. Вид-во ХарРІНАДУ

10. «Магістр». 2012. 256 с.

11. Нечипорук Ю. Окремі питання адміністративно-правового захисту прав людини в Україні. Правове регулювання економіки. 2012. № 11-12. С. 108-116.

УДК 342.56:35

Левенко О. С.

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ТА КИТАЮ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСФЕРУ ІНОЗЕМНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглянуто адміністративно-правове забезпечення управління космічної галуззю із залученням іноземних сучасних технологій (трансферу технологій) для підвищення ефективності роботи ракетно-космічної галузі України. Трансфер технологій в Україну існує тільки в неявній формі й тільки відносно використання даних дистанційного зондування Землі. Трансфер технологій успішно використовується в Китайській Народній Республіці, але існують різні аспекти його